

NÓGRÁDI LAPOK ÉS HONTI HIRADÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI S KÖZGAZDÁSZATI HETILAP.

Előfizetési ár:

Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Negyed évre 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára: 15 krajczár.

Előfizetési cseppán a kiadóhivatalban lehet B. Gyarmaton.

Előfizetési pénzek, reklamációk és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

A lap szellemi részére s a nyíltiltra vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Hirdetések díja: három hasábos petítor 5 kr. — Nagyobb és többszöri hirdetések jutányosan csökkentetnek.

Hélyeg minden beíratásnál 90 kr.

Nyíltilt garmond sor: 20 kr.

A nógrádvármegyei tanférfiak ünnepe.

A vármegyei tanfésület évi rendes közgyűlését ez évben Szirákön aug. hó 28-án tartotta meg. A jó szirákiai már egy ízben 1881-ben részesültek azon megtiszteltetésben, hogy a tanfésület Szirák városát szemelte ki a vándorgyűlés helyéül; azon szívélyes vendégszeretet a szirákiai részéről most is nyilvánult. A tanügy férfiai Szirákön a legnagyobb előzékenységekben részesültek. Különösen kiemelendő Gróf Dégenfeld főispán úr ömeltóságának meleg érdeklődése. A főispán, aki magas műveltségénél fogva a tanügy iránt mindig melegen érdeklődött, a tanfésűk, a nemzet eme szerény, de annál hasznosabb napszámosait nemesak azzal tisztelte meg, hogy grófi lakását közel 20—25 tanítónak szálásul felajánlta, hanem elejétől fogva résztvevett a tanfésület közgyűlésén, közebedjén, és az esti hangversenyen, melynek programja dicséretére válik a jeles közreműködőknek.

A kik a nógrádvármegyei tanfésület ügyeinél, tőzetesebben foglalkoznak, azok meggyőződhetek arról, hogy a tanfésület igen hasznos tevékenységet fejtett ki úgy az önképzés, valamint az önségélyezés nemes eszméjének szolgálatában. A testület erősült belül és kifelé is. A tanfésület működése tehát nem mondható eredménytelennek, mert ámbár egyik körében különösen a nógrádi körben a megszö élethe lyett a pangás szomorú kórtünetei mutatkoztak is, a tanfésület egészben véve az életrealitás kiváló jeleit adta intézkedései és közgyűlési határozatai által, úgy hogy a folytonos haladás nehéz útján az elsőrangú testvéregyesületek sorába illetve színvonalára emelkedett.

A tanítói árvaalap létesítése, a megyei tanszermúzeum szervezése, tanszékiallítása, megyei földrajzunk megírása által oly fontos tanügyi dolgokat oldott meg, mely tevékenységre és alkotásokra büszkén tekinthet vissza az egyesület, és melyekért a jövő nemzedék hálaadó-ját nagyban kiérdemelte.

Ezen anyagilag szerény egyesület tagjainak szívós utánlátása által, az országos árvaalapot néhány év alatt 3000 frttal gazdagítá, s ezáltal lehetővé tette azt, hogy egy tanító születtől származó árva gyermek teljes ellátása és neveltetése biztosított. Mily megnyugvást szerez ez a szerényen fizetett tanítóknak, s mily mérvben fogja ez fokozni a tanítók hasznos működését akkor, ha a gyűjtés a második és harmadik alapot megteremti??

A tanszermúzeum ügye is előbbre haladt, azonban ehhez is külső segély szükséges, remélhető, hogy Nógrádvármegye törvényhatósága ezen kiváló intézményt szintén pártfogása alá veszi.

A vármegyei földrajzot is kiállította a tanfésület. Két vastkosabb füzetet mutatott be az elnökség. A két munka kiadatott a bíráló bizottságnak, mely azok abszolút értékét lesz határozva meg alapítani: ezen bizottság verdiktjétől függ, vajon megfelel-e ezen munkák egyike vagy másika a kívánalmaknak, s kifizethető lesze-e az 50 arany pályadíj? A legszigorúbb kritikát kérünk ebben: nem kell a dolgot elhamarkodni! A beküldött pályaműveket röviden átfutottuk, de észrevettük azt, hogy azok bármelyike a kitűzött czélnak meg nem felel, s csak nagyobb rendű átdolgozás, simítás és rendszeresebb besztás mellett fogadható el. A szerzők szvrgalma kétségbe nem vonható ugyan, azonban ily fontos ügyben nem lehet mondanunk, hogy: „in magnis voluisse sat” est.

Ezek, és a tanerők egyesüléséből kifolyó vívmányok és reformok tisztelté teszik vármegyei tanfésületét, s részünkről is áldást kívánunk nemes missziójukra és hazafis működésükre.

A nógrádvármegyei tanfésület szirák közgyűléséről részletes tudósításunk a következő:

A közgyűlést, melyet ezáltal kezdő tanító, alig 57, látogatott meg. Zelenka János egyesületi elnök nyitotta meg az evangélikus iskolában 9 órákor. A közgyűlést a központi választmány ülése előzte meg.

A tulajdonképeni közgyűlés előtt gyakorlati előadás tartatott Szlach József szirák tanító által a nyelvtan köréből. Az előadást szögben és eléggé helyes kritikát követte. A kritikusok közül különösen kitűnt Snel János losonci állami képzőiskola tanár, aki kimellett a feltárta az előadás gyengéit és hibáit. (Él a mesterséghöz.) Hozzácsatlakoztak Draga József, Koháry János és Osztróka Lajos tanító urak is, kissé hegyedűbb és méltányosabb hangon. Osztróka Lajos vanyaródi kintű községi tanító különösen azt is felhívta, hogy ily gyakorlati előadások a tanító képzésénél tanár urak tartanak, az az ő hivatásuk: mert az ő mial előadásaiukból a vidéki tanító urak sokat tanulhatnak. Az indítvány figyelembe vételt. Részünkről azonban ezen intézkedést helytelennek találjuk. Készüljenek a vidéki tanítók is ily előadásokra. Adán meg azt is állítjuk, hogy a rossz előadásról is lehet tanulni, kivált ha azt (úgy mint a Szlach úrét) jól megkritizáljuk, holott a képzési tanári kar által majdnem monopolizált esetleg sikerületlen minta előadásaihoz senki nem fog hozzászólni.

A Porácz György helyettes elnök vezetés alatt megtartott előadás után a központi választmány határozata értelmében a tanfésület tisztelgani ment Gróf Dégenfeld Lajos főispánhoz, hogy névnapja alkalmából is a főispán, mint tanügy barát iránti hűbő tiszteletet tolmácsolja. A küldöttség szónoka Zelenka János volt. A főispán szívélyesen fogadta a megemlékezést, s a tanfésület tagjaival együtt ment a szirák díszes ev. templomba, mely a közgyűlés helyéül az egyház által átengedtetett.

A templomban a közgyűlést Zelenka János a testület erőlyes és buzgó elnöke nyitá meg. Elnöki jelentése hosszú és mindvégig érdekes volt, meglátszott azon hogy az elnök úr a tanügyi mozgalmakat a legnagyobb figyelemmel kíséri.

A jelentésből kiemelhetjük, hogy az egyesület áldásos tevékenységét fejtett ki az árvaalap, tanszerkiállítás, tanszermúzeum megyei földrajz és Eötvös alap körül. A jelentésből folyó azon indítvány, hogy a 2700 frta gyűjtött árvaalap a volt tanítói és jegyzői nyugdíj alapból átvett, és a tanfésület pénztárában kezelt 1100 frtból 3000 frtig egészítsék ki, s hogy a felmaradt összegből ösztöndíjakat szolgáló Eötvös alap létesítsék, egyhangulag ellagadtatott.

A megyei földrajzi pályázatra „virulsz-e még szűlföldem” jelleg alatt 2 pályamű érkezett be. Mindkettő a bíráló bizottságnak adatott ki, melynek elnöke: Komjáthy Anzelm kir. tanfelügyelő, tagjai Szováthy Lajos, Snel János, Draga József, Porácz György, Koháry János és Kemény Gábor.

A földrajzi füzet költségei már előreláthatólag nagyobb összeget fognak igénybe venni, miért is felkértek a törvényhatóság, hogy bizonyos összeggel ő is járuljon a költségekhez. A füzet második és további kiadása esetén a szerzőnek 50 száztól irói honorárium biztosított.

Zelenka János elnök úr kissé vastagon és kimellettlenül rávta meg a vallás és közoktatásügyi minisztériumot, amiért az állami iskolai tanítóktól a fuvardíjakat megvonja. A közgyűlés felirálilag fogja kérvényezni a fuvardíjak utalványozását.

Az elnöki jelentés tudomásul vétele után Kuzmányi György olvasta fel Szirák város tanügyi viszonyainak ismertetését, mely részben azon adatokat öleli fel, melyeket Wladar Miksa ottani ev. lelkész úr a templom 100 éves jubileuma alkalmából összegyűjtött. Az ev. iskola 1658-ban keletkezett. Első tanítója volt Stekkel. Az iskola néhány év óta két tanító által vezetetik s teljesen megújgyarósolt. A róm. katolikus iskola, melyben 10—15 gyermek nyolc oktatást elejétől fogva mestanug igen méltóságos állapotban volt, s csak Komjáthy János úrnak, Szirák város köztisztviselőnek és közszerelethez álló igen derék és áldozatkész gyagyszerűsének köszönhető, hogy ezen iskola fentartatik. Izraelita iskola is van Szirákön, hol a tanítót csak 3 évre szerződtetik, azonban elküldik. A kislelkő, mely Gróf Dégenfeld Lajosnál szűl, Dessewffy Ilona urhölgy által alapított, virágzóan és erőlyen már saját házisa van. Ez a kislelkő a város magyarosításának legelső tényezője.

Ezen ismertetés után Draga József a népiskola és a nyelvtanról értekezett. A tömör, tanulmányos értekezés lebilmesette a hallgatók azon részét, akik a pedagógia komolyabb hívei. Különösen érdekes volt ama vitatétel megfogalmazása Zelenka János, és Thutiz Lajos által, hogy hallás után vagy hangjegy szerint tanítsuk-e az eneket a népiskolában. (Már csak a hallás mellett maradnak még egy darabig.)

Végül az 5 évi mandátum lejárván, elnökül ismét egyhangulag Zelenka János, jegyzőül Wagner István, pénztárnokul Vilim József választattak meg s a köz-

ponti választmány tagjait az előbbieket meghaggyattak.

A közgyűlést este Szirákön hangverseny és táncmulatság, majd másnap a bujaki várba történt felrúndulás követte, hol Wagner István előadást tartott a var történetéről.

A tanító urak aug. 29-án, a legzsebb emlékekkel hgyták el Szirák városát s távoztak haza felé, hogy az új 1889—90 tanévvel újult erőlyel megkezdhessék.

Népgyűlés Ipolyaágon.

Az ipolyági aug. 25-ki népgyűlés világos tanubizonysága annak, hogy a vármegye lakossága mennyire ragaszkodik saját vívmányaihoz és annak tradícióihoz. Még soha sem a vármegyei aranyborsáról, mégis — személt vármegyei — mint amely Nagy-Hontvármegye végleges eltörlése miatt balsejtelmeket táplál, — demonstratív tiltakozik a felosztás rány ellenében, és nagyra értékeltelte mire azt is, hogy pénzügyigazgatóság nem kapott. Most, hogy a megyét ilyen veszélyek környezik, Hontvármegye legkiválóbb fia: br. Majthényi L. vette fel a keztyűt, hogy megyéjét megóvja és megvédje a szétforgásolástól. A népgyűlésen közel 400 ember vett részt, állítólag az ellenzék tövartottta magát, pedig ezen fontosüggynél megmutathatta volna azt, hogy csakugyan érdeklődik e igazán és őszintén saját megyéje iránt. — Részünkről nem örülünk tisztelt szomszédvármegyéinket fenyegető enre veszélynek, azonban ha a magasabb országos érdek Hontvármegyének elejétől szükségesnek találva, úgy mégis csak az volna a legtermészetesebb dolog, ha Hontvármegye Nógrádvármegyével egyesítették.

A népgyűlés lefolyásáról a P. H. ezeket írja:

Horváth Béla országgyűlési képviselő örömmel üdvözlö a megjelenteket s kifejté, hogy azon aggály merül fel, hogy Hontmegye önállóságát veszély fenyegeti. Ezen veszély elhárításának módjairól való tanácskozás czélja a mai népgyűlésnek. Tudomására kell hozni a kormányának, hogy ha jök voltunk akkor, midőn a kormányának szüksége volt ránk, úgy ne hagyjon cserben akkor, midőn nekünk van szükségünk rá. (Zajos tetszés.) Még egyszer üdvözlö a megjelenteket s felhívja a népgyűlést, hogy a tanácskozás vezetésére elnököt és jegyzőt válasszon.

Elnökül Horváth Miklós kir. tanácsos, nyug. trészaki elnök, jegyzőül: Berkó István egyhangulag megválasztatnak.

Horváth Miklós elnök megköszöni a bizalmat s kifejté, hogy miként az a meghívókból tudva van, a tanácskozás czélja, minden törvényes eszközt felhasználni arra, hogy Hontmegye önállósága fentartassék.

Leányánszky Sándor megyei főjegyző kiemeli, hogy a szétküldött meghívók rövid szavakban vázolják amiz érzelmeiket, melyek alatt állott a város lakossága akkor, midőn a népgyűlés összehívását szükségesnek látta. Szónok tolmácsolja amaz aggodalmakat, melyek az ujonnan szervezett pénzügyigazgatóságnak Léára való helyezésével merültek fel. Az ő nézete szerint Hontvármegye törvényhatósága vesse latba politikai súlyát, hogy Ipolyásig mint központ fentartassék. (Zajos tetszés.) S bár hiszi, hogy a törvényhatóság mindent el fog követni, azért mégis szükségesnek véli, hogy Ipolyás erőlyes akcióra készüljön.

A következő határozati javaslatot terjeszté elő:

Ipolyaágon 1889. aug. 25-én tartott népgyűlés azon alkalmából, hogy a m. kir. pénzügyminiszter az ujonnan szervezett pénzügyigazgatóság székhelyéül Léva városát jelölle ki s ez által Hontvármegyét adóügyekben mintegy Barsmegyéhez csatolta, abbéli komoly aggodalom hatása alatt, hogy a tervbe vett közigazgatási és törvénykezési reformok létesítése vármegyéink és annak székvárosára nézve hátrányos következményeket szülhet a következő határozatot hozta:

1. A népgyűlés érzi annak szükségét, hogy a közigazgatás, törvénykezés és pénzügyigazgatás, úgy a közonság közzgazatási, valamint a kormányzat egyszerűsítése, gyorsítása érdekében egy helyre összpontosíttassanak.

2. Kifejezést ad a népgyűlés ama meggyőződésének, hogy Hontvármegye, mint közigazgatási és törvénykezési terület, akár földrajzi fekvése, akár pedig történelmi multja és különösen nemzetiségi viszonyaira való tekintetből igényt tarthat arra, miként elég mostoha közzgazatási viszonyai mellett hazafias és munkás lakossága, az idegen törvényhatóság területéhez való csatolástól megkíméltsék.

3. Azon szempontból kiindulva, hogy Hontvármegyének 46 négyeszőg mértföld területén nemesak a helyrajzi, de az ipari és kereskedelmi központjait is Ipolyásig nagyközség köpezi, s hogy ezen nagyközséget mely azonfól a magyar államiaság és nemzetiség egyik erős háttájjal szolgál, s fejlődésénél fogva egy nagy vidék gazdasági érdekeit van hivatva emelni, országos tekintetek is már egy kormányzati egység területi központjait jelölők ki s a meglevő nagyszabású középületek e czélra alkalmassá teszik, különösen oly várossal szemben, mely ezen feltételekkel nem bír.

Mindezen körülményeknél fogva a népgyűlés
4. Feltérni határozza Hontmegye törvényhatóságát, hogy a fentebb kifejezett nézeteket elfogadva és hatósági tekintélyével megerősítve, az előadottakat a kormányhoz hozza felírni utján tudomására.

Alakítsa egy bizottságot a célból, hogy a közlegő közigazgatási és törvénykezési reformok törvényhozási előmunkálatainál a vármegye és Ipolyság nagyközség érdekeit figyelemmel kísérje és a közönséges teendők iránt eleve korán intézkedjék.

Mondja ki a népgyűlés azt, hogy a hatóságok elhelyezésére alkalmas helyiségeket, a mennyiben azok a meglevőkön felül még igényeltetnének, saját épületének kibővítésével is rendelkezésre állítja a szükséges költségeket a vármegye tulajdon alapjának felhasználása, sőt pótlódó kivételével mellett is megajánlja s ezen épületek használatát a kormánynak ingyen átengedi.

Határozza el végre azt, hogy Hontvármegye közoktatásügyi jogosult igényeire való köteles tekintettel egy hat osztályú gimnázium felállítására érdekében illetékes helyen és uton lépések tétessenek s hogy ez irányban tárgyalások kezdeményeztessenek.

Visszont kijelenti Ipolyság lakossága, hogy a mennyiben a pénzügyigazgatásnak Ipolyságon leendő elhelyezése kihatással helyeztetnének, a költségvetés magán lakások előállítását készséggel elvállalja s ez érdekében a megfellelő intézkedésekről gondoskodik.

Végül felkértni határozatott a főispán ő excellenciája s a kerület országgyűlési képviselője, miként a népgyűlés ezen határozatát elfogadva és partolva, saját hatáskörükben és hathatós befolyásuk teljes latba vételével annak megvalósulásán közreműködni méltóztatassanak. (Eljenzés.)

Kéri ezen határozati javaslat elfogadását. Horváth Béla az előterjesztett javaslatot elfogadja s megígéri, hogy mint a kerület országgyűlési képviselője, mindent el fog követni, hogy a cél elértesék. Ezzel kapcsolatosan azon kellemes hírrel lepheti meg a népgyűlést, hogy a főispán ur nem várva be a cselekvésre való felhívást, Budapestre utazott és ott a kormányhoz azon kérelmet intézte, ha a vármegye a megyeházát építi és a város elegendő lakással fog rendelkezni, vajjon remélhető-e, hogy Ipolyság megkapja a pénzügyigazgatásig? A felelet igenlő volt. (Felsz.) Winter Sándor, midőn a kérdéshez hozzászól, úgy érzi magát, mint midőn a családapának betege van, mert ha visszapillant a város múltjára, akkor remeg jövőjéért, de tekintve ama férfiakat, a kiknek kezébe le van téve ezen ügy, úgy vigasztalódik s a legjobbat reméli. Indítványozza, hogy a főispánnak köszönet szavaztassék s ezen köszönet neki táviratilag azonnal tudomására hozassék. (Helyeslés.) A határozatot elfogadja.

Matuska Adolf ügyvéd fejtegeti Hontvármegye történelmi múltját s a javaslatot partolja.

Knezsó János, Korpona sz. kir. város tisztj ügyésze, mint a város kiküldöttje, örömmel csatlakozik a javaslatához.

Lestyánszky Sándor felolvassa báró Nyáry Béla levelét, melyben távolmaradását indokolja.

Több szónok nem lévén, Horváth Miklós elnök kimondja a határozatot, hogy Lestyánszky Sándor határozati javaslata, szintugy Winter Sándor indítványa egyhangulag elfogadtatott.

Ezután megválasztatnak a 100-as bizottság tagjai azzal a felhatalmazással, hogy a szükségeshez képest kiegészítheti magát.

Az elnök arra kéri a bizottságot, hogy azonnal alakuljon meg; egyúttal a megyéhez intézendő kérvény hitelesítésére Matuska Adolf, Holczér Ignác és Winter Sándor urakból álló bizottság megválasztatott. Ezzel a népgyűlés véget ért.

A népgyűlés után a 100 tagú bizottság megalakult, melynek elnöke Horváth Miklós, alelnökök: Lestyánszky Sándor és Horváth Béla, jegyző: Bolgár Endre és Herczeg Vince, pénztárnok: Winter Sándor; egyúttal pedig megválasztatott a szűkebb körű végrehajtó-bizottság. Ezzel a gyűlés befejeztetett.

Tűzoltó congressus.

A folyó év augusztus 20, 21 és 22-én Székesfehérvárról megtartott országos tűzoltó congressuson városunk önkéntes tűzoltó egylete is képviselve volt egy háromtagú kiküldöttséggel. Ez alkalommal meggyőződést szereztek a kiküldöttek, hogy a tűzoltó ügy hazánkban mennyire fejlődött csak egy rövid évtized alatt is. Ma már nem a hangzatos név, vagy egyéb uton szerzett népszerűség, hanem egyedül a szakképzettség irányadó; és kézzelfoghatólag észlelhető, hogy az ország minden részében szervezett tűzoltóság ez irányban törekszik előre.

Meg nem lehet feledkeznünk azonban azon hazai iparról sem, a mely a tűzoltó intézmény fejlődésével folyton lépést tart, és ma már elérte azt a pontot, hogy bátran kiállja a versenyt minden külföldi sokkal régibb gyár productumaival. Erről a székesfehérvári tűzoltó szerkesztés fényes bizonyítást tett, a hol hazai gyáraink annyi és oly szép újdonságokkal léptek fel, melyek az ez ügygel foglalkozókkal méltán meglepték.

Hogy többet ne is említsünk Geittner és Rausch budapesti szivattyú gyáras, a ki egyébként is az első díszokmányt nyerte, oly egyszerű szerkezetű és könnyen kezelhető 160 mm. hengerű szivattyút, mely először 16 ember nyomása mellett vízszállító képességére egy kökösleges gőzfűtővel felér; másrészt pedig megoldotta azon problémát is, hogy nemcsak a légköri nyomásnak megfelelő 8 méter mélységből emel vizet, hanem szívóképessége 9-5 méter mélységig fokozható; a mi különösen a nyári időben, tekintettel a víz mélyebb fekvésére a kutakban, tűzoltási célokra rendkívüli előnnyel bír.

Az elnöki jelentésből sajnosan kellett azonban tapasztalni, hogy a múlt évben kibocsátott tűzrendészeti

kormányrendelet az ország igen csekély részében lett éltig keresztül hajtva; és így ma is ott áll a tűzoltóság még e tekintetben, mint a tűzrendészeti törvényt pótlólag öhajto kormányrendelet előtt volt, ha csak az illetékes hatóságok, most a rendelet által szabott határidő utolsó hónapjaiban erélyes kézzel hozzá nem fognak az abban lefektetett nagy horderejű intencziók végrehajtásához.

Ugyancsak fontos haladás volt észlelhető ország-szerte, hogy az egy megye területén szervezett tűzoltóságok a tűzoltó ügy előmozdítása, ujtégyetek szervezése, egyöntetű működés és még sok más hasznos intézkedés keresztülvitele céljából megyei szövetségeket alkotnak, és így ezáltal a közigazgatási hatóságok ez irányban működését nagyban elősegítik.

Ideje volna már Nógrádmegyében is, a hol immár 14 tényleg szervezett tűzoltó egyesület van, hogy az eszmét felkarolják és a megyei szövetséget mielőbb megalakítani törekedjenek, melyre különben az országos szövetség válasszatnaya is erélyesen buzdította a közgyűlésen jelen levő egyesületek képviselőit.

Ezek voltak a főbb dolgok, melyek a közgyűlésen szokásos számadási és egyéb ügyek elintézése mellett behatóan tárgyalva lettek.

Meg nem feledkezzünk azonban, az önkéntes tűzoltó egyesületek működő tagjaira nézve azon fontos ügy elintézéséről sem, mely az országos tűzoltó segélyalap megalkotását eredményezte Székesfehérvárról; melyvel kimondatott az, hogy igen csekély (fejenként és évenként 10 kr.) évi járulék befizetése esetén a tűzoltó és esetleg a családja — bármintemű szolgálat közben szendessé sérülése következtében evezetes, — sőt munkakeptelenség esetében existenciáját is biztosító segélyt nyer.

Végül megemlésté méltónak tartjuk, hogy az országos tűzoltó szövetség központi választmányába városunk ügybuzgó tűzoltóparancsnoka Schults Lajos is 63 szavazattal rendes tagul választatott meg.

Mi volna azonban az ily komoly ügy szórakozás nélkül.

Gondoskodtak is erről a fehérváriak bőven, és a rendezőség díszletére legyen mondva oly ügyesen, hogy mindazok, a kik a közgyűlés ügyeivel nem voltak elfoglaltak, a nap minden órájára találhattak foglalkozást.

Volt ünnepi díszmenet Szent István ünnepé alkalmából, díszbél, díszgyakorlat, versenylvészet, versenyek, népiünnep, nagybbszabású táncszüveg és sok másféle; de mindezeknek koronája volt a mohai kirándulás, hova mintegy 1000 vendég külön vonaton jindult ki és itt a forrás tulajdonosa Kempelen Imre által igaz magyar vendégszeretettel vendégeltettek meg.

De mindezek mellett mégis csak igaz marad az a régi közmondás: „Mindennél jó, de legjobb otthon!”

Referens.

Horpács, 1889. aug. 27-én.

Tekintetes Szerkesztő úr!

A „Nógrádi Lapok és Honti Híradó” f. évi aug. 25-iki (34-ik) számában, a „Hírek és különfélek” rovatában, a legközelebbi évi közgyűlés által választandó közigazg. bizotts. tagokra vonatkozólag a következőket olvastam:

„A másik megüresedett helyre több jelöltről van szó, s úgy értesülünk, hogy a pályázók egyike Szontaghi Pál ő excellenciája is.”

Szabadságot veszek magamnak, kijelenteni: hogy én közpályámon a múltban is voltam gyakran jelölt, lehetek az a jövőben is; de pályázó, sem a múltban nem voltam, sem a jövőben nem leszek.

Tiszteletteljes bizalommal kérem e soraimnak a legközelebbi számban való közétételét.

Szontaghi Pál.

Hírek és Különlélek.

Lajos napja Szirákon. Gr. Degenfeld Lajos úr főispánunk ő méltóságának névnapja aug. hó 25-én Szirákon fényes és igazi bensőséggel ünnepeltetett meg. A tisztelgők roppant nagy száma jelent meg az ősi grófi kastélyban, mely a XVIII-ik század építkezési rendszerének igazi remeke. Szirák város minden egylete, az ev. egyház, már a reggeli órákban tisztelegtek a főispánnal; később megjelent a vármegyei tisztikar nagy része, majd csekély kivétellel a nagy vidék összes intelligenciája. A főispánt d. e. 10 órákor kellemesen lepték meg kedves gyermekei jól sikerült gyermek-színelőadással. A dimer előtt Sipos Antal országghitű művészünk művészi zongora játékaival bájolta el a vendégeket. D. u. 3 órákor 70 terítékű fényes ebéd volt, mely alkalommal a főispánt Baintner Arnold első aljegyző, majd id. Balazs Antal curiai bíró úr köszönté fel. A főispánné is, aki a nagyszámú vendégseregét szívélyes előzetekénységgel és igazi vendégszeretettel fogadta, meleg ovátiókban részesült a reá mondott felköszöntők után. A fényes ebédet táncmulatság követte, mit csak az éjféli előtti tízenegy órákor élvezett vacsora szakított meg; a táncmulatság aztán folyt egész a reggeli órákig. A névnap ünnepélyen résztvettek: Dessewffy Ödönne, Laszkary Gyuláné Ondrejovich Lászlóné, Szenessy né és gr. Vilczek Edene urhölgyek; továbbá gr. Degenfeld Gusztáv és Katica szépen fejlődő grófkisasszonyokon kívül Laszkary Birike és Ilma, Szenessy Emma, gr. Vilczek Anna és Ilgónia kisasszonyok.

A főispán Losonczon. Távirattal uton vesszük azon hírt, hogy Gr. Degenfeld Lajos főispánunk — öcsese: gróf Degenfeld József hajduvármegyei és Debreczen szabad kir. városi főispán kíséretében tegnap, aug. 31-én meglátogatta Losoncz városát. A főispán, kíséretével együtt 3 negyed 11 órákor ért be a gyorsvonaton Losonczra, hol a vasúti indóháznál a város képviselő testülete, tanácsa és az összes testületek fogadták. Az üdvözlő beszédet Pokornyi Gusztáv polgármester úr tartta. A főispánt lakására inpozani menet kísérte be a vá-

*) Örömmel adunk helyt ezen szö correctionnak, mivel magunk is csak így értettük a dolgot.

rosba, melynek hazáin sűrűn lobogtak a nemzeti zászlók. D. u. 2 órákor a vígadó dísztermében 100 terítékű fényes bankett volt. Este a város nagyszerű laklós menetet rendez.

Hymen. Báth Ignác derék fürdősnök augusztus hó 28-án kelt egybe Perl Czeccília kisasszonnyal Lengenden.

Kisvezet. Gr. Degenfeld Lajos főispán ur ömeltósága Plachy Gusztáv sziraki ügyvéd urat tiszteletbeli vármegyei főügyészre nevezte ki.

Az Ipolysági Kisdudnevelés az ottani kisdudnevelési egyet óvónőül egyhangulag Dömök Kornél kisasszonyt választá meg.

A Léval népgyűlés nevében Majláth Leidenfrost Flóra elnökő meleg hangú köszönő levelet intézett Pajor István kir. tanácsos urhoz azon szép költemény megírásáért, mely a Léván megtartott „Jó szív” ünnepély alkalmával elszavaltatott.

Beküldetett. E becses lapok folyó évi 34-ik számának újdonsági rovatában a Szécsényvárosában kitért diphteritis-járványra vonatkozólag rövid közlemény foglaltatik, melynek adatai azonban töltöztek. Hivatalos kimutatás szerint ronesoló toroklőb esete f. é. június 20-án észleltetett először s csakhamar járvánnyá tajult; eddig megbetegedett 49 gyermek, ezek közül meghalt 24, felgyógyult 23, gyógykezelés alatt van 2, kik remélhetőleg felépülnek. Az utolsó haláleset diphteritisben augusztus 24-én volt, — három nap óta a mai napig (aug. 27.) újabb betegedés nem jelentetett, adja Isten, hogy ne is legyen rá alkalom többé.

A harangok ügye, tudnillik a b.-gyarmati róm. kath. templomnak három év óta e lapok hasábjain is többször szóba hozott — repedt és hiányos harangjainak ügye, ugy látszik végre valahára most már rövid idő alatt megoldást fog nyerni: ugyanis több buzgó és tekintélyes polgár mult vasárnap tartott előleges értekezletből kifolyólag mai napra d. e. 11 órára a városház nagy termébe gyűlést hívott egybe, ahol — mint reméljük, nem fog az elodaztatni czélserűtlen határozatokkal, hanem rögtön a cselekvés terére lépnek. Hiszen már eddig is van e célra az egyháznál szép alap, s Áninger László úr a második harang költségére, mint újabban is nagylelkűleg kijelentette, 500 frtot kész azonnal felfizetni; a még hiányzó ezeregyhány forintot tehát a buzgó hívektől könnyen összehozhatjuk. Csak arra az egyre figyelmeztetjük tehát még az intéző köröket, hogy ha már kezükbe vették e szép és szent ügyet, legyen az méltóképp megoldva; legyenek a harangok az újabb rendszer szerint biztosan és tartósan elhelyezve, és a mi főlegyen teljes harmóniájuk, hogy mint ilyen egyebek között a polgárok közötti jó egyetértésre, szorgalom és vállalkosságra intsenek; mert csak is így lehet áldás városunkon.

A lapunk nyílt terében több ízben előfordult Darvay — Mihálik ügyből kifolyólag az illetékes katonai hatóság következő végleges határozatot hozta: „M. kir. 74. honvéd gyal dandár becsületügyi választmányja Darvay Rezső m. kir. honvéd hadnagy urnak. 21. b. ú. szám Besztercebányára 1889. aug. 2. Ertesítem hadnagy urat hogy a kerületi parancsnok úr a becsületügyi választmányának f. é. július hó 12-én egyhangulag hozott azon határozatához, hogy a becsületügyi eljárás hadnagy úr ellen beszűntetessék, — hozzájárult. G y ö g y p á l s. k. órnagy választm. elnök.

Fizessék az adókat. Beállot az év harmadik negyedére eső adó-fizetési kötelezettség is, s mert sem az állam, sem a város, hogy terheinek eleget tehessen, tovább nem várakozhat: szeptember hó 9-re kitűzték az összes adó és pótlék hátralékok tárgyában a már korábban megejtett zálogolási eljárás folytán az árveréseket; ugyanazért az előjáróság ez uton is felszólítja a hátralékosokat, miszerint kötelezettségüknek a jelzett ideig eleget tegyenek; így hozván ezt magával a realis patriotizmus is.

Nagy távvezir dühöngött f. évi augusztus hó 22-ikén megyénk Szupaták nevű helyiségében, melynek derék szorgalmas népe a szó szoros értelmében koldusbotra jutott 85 ház égett le melléképületekkel, temérdek takarmány- és gabonával egyetemben. A lakások nagyobb része leégett, úgy hogy a lakosok életükön kívül, mind a mellett, hogy a vész dőlben dühöngött, semmit sem menthettek meg. A tűz helyszínén megjelent a nemrég megalakult kis-teremei tűzoltóság derék főparancsnokával Gyürky Abrahám gróffal és egyedül ezek emberföltölti munkájának köszönhető, a fönmaradt mintegy 25 ház és eszű. Megmentették a vízhiány és rossz feekendők dacára a templomot is, mely négyszer gyuladt ki. Tibanyi Ferenc főjegyzőnk, mint helyettes alispán, kihez a távirati tudósítás késedelmesen érkezett, a szükséges hatósági intézkedéseket megtette s a károsultak javára könyöradamányok gyűjtését is elrendelte.

25 éves pap! jubileum tartott Gután Lajos nappal egybekötve, melynek sikerét nagyon előmozdította a pártatlan jókedv és hangulat. A toasztok hosszú sorát Nt. Wladar Miksa sziraki lelkes nyitotta meg, utánna Nt. dr. Meltzer Gyula pestm. esperes ez alkalomra készített igen sikerült költeményét olvasta fel; emlístésre méltó még Nt. Maróthy Emil vanyarózi lelkes velős toasztja, mely a legsikerültebbeknek egyike volt. Az utolsó fogásnál Nt. Fényes Lajos hb. lelkes, mint házi gazda és a mai nap ünnepelt hőse igen sikerült válaszaban mondott köszönetet a díszes vendég koszorújának a nyilvanított rokonszenvert, illetve jelenlévő papársait, ezek között kiválólag dr. Meltzer Gyula esperest, kiemelve annak ugy egyházi, mint tarsadalmi teren kifejtett nagy és bökros érdemeit. Ebéd alatt az acesai „Lajcsi banda” szótala kitünően előadott upagvár nótáival a már ugyis meglevő animót. Az ebéd vezetével rögtönzött táncmulatság minden várakozást felülmúlt. Az öregberek ép ugy, mint a fiatalok anugy magyarságon jártak késő éj-jelig a eszűst. Az első mégyest 14 pár tánczolta. A díszes leánykoszoruban találjuk: Meltzer Etelka és Ilonka Szluika Jenke és Ella, Maróthy Jolán, Wallentinyi Klemmi, Bükky Mariska és Margit (Bpestről) stb. kisasszonyokat és Fényes Ilonkát, mint házikisasszonyt. Az

A divényi senioralis uradalmat s közbirtokos társait illető, s 1890. év január hó 1-től 1892. évi december hó 31-ig kiadandó

Haszonbérleték jegyzéke.

F. szám.	Község	Kihaszonbérlet tárgya	Kiküldési Ar forint	Fizetési határidő	Arverés helye és napja
1	Kisujfalu	Közös malomjog, ház és 2 c. hold föld	300	14 évenként előre	
2	Haraszti	21331 1600 hold kert	50	január 1. juli 1.	
3	Csáb	Privát malomjog és ház	400	14 évenként előre	
4	B. Gyarmat	Közös helypénz szedési jog	3500	"	Szept. 19.
5	"	Privát nyári szinkór helyiség	10	január 1-e	B. Gyarmat
6	"	Vásártéri közös homokhordási jog	25	január 1-e	Zöldf. fogadó
7	Szalatnya	Közös malomjog, ház és 2 c. hold föld	200	14 évenként előre	1. sz. a.
8	Szeles	60 c. hold föld	80	január 1. juli 1.	
9	Szent-Péter	Közös malomjog, ház és 1356 1600 c. hold rét	200	14 évenként előre	
10	P. Kaproncza	Priv. malomj. ház és 6310 1600 c. h. kert föld és rét	200	"	
11	F. Esztergály	1431081 1600 c. h. f. 211321 1600 c. hold rét 1431167 1600 c. hold mezei legelő	600	január 1. juli 1.	
12	"	354 c. hold erdei legelő	100	"	
13	Nagy-Lam	202 c. hold "	250	"	Szept. 20.
14	"	86 c. hold "	150	"	B. Gyarmat
15	Kis-Libercse	20 c. hold szántó föld	65	"	Zöldf. fogadó
16	Nagy	Privát malomjog, ház és 2 c. h. föld és rét	400	14 évenként előre	1. sz. a.
17	Závada	23 c. hold föld, 5 c. rét, 126 c. h. mezei legelő	400	január 1. juli 1.	
18	"	125 c. h. erdei legelő	14	január 1.	Szalatnyai uradalmi lakba
19	"	Közös malom telek 1717 1600 c. h. föld és rét	1	"	
20	Szena	209 1600 c. hold kert	165	14 évenként előre	
21	Lentvora	Közös malomjog és ház	130	"	
22	Divény-Oroszi	Privát malomjog, telek és épület nélkül	50	"	
23	"	Privát malomjog és ház 2 166 1600 c. hold, telek föld és réttel	200	"	
24	Bzova	11531 1600 c. h. kert, 5 762 1600 c. h. föld, 3 523 1600 c. h. rét	120	január 1. juli 1.	
25	"	317 1600 c. h. ház telek 525 1600 c. h. kert	12	január 1.	
26	"	470 1600 c. h. kert	6	"	
27	"	Privát malomjog és ház	240	14 évenként előre	
28	"	1353 1600 c. h. kert, 61139 1600 c. h. föld 61181 1600 c. h. rét 1946 1600 c. h. mezei legelő	91	január 1. juli 1.	
29	"	2572 1600 c. h. rét	8	január 1.	
30	"	1 c. hold rét	5	"	
31	"	32158 1600 c. h. föld, 8882 1600 c. h. rét, 11179 1600 c. h. mezei legelő	160	január 1. juli 1.	Szeptember 26
32	"	41105 1600 c. h. föld 41022 1600 c. h. rét	40	január 1.	Divénybe tisztí lakba
33	"	6886 1600 c. h. föld, 71302 1600 c. h. rét	50	január 1. juli 1.	
34	"	12134 1600 c. h. föld 171086 1600 c. h. rét	105	"	
35	"	8809 1600 c. h. föld 61597 1600 c. h. rét 720 1600 c. h. mezei legelő	94	"	
36	"	6230 1600 c. h. föld, 11292 1600 c. h. rét	26	január 1.	
37	"	1446 1600 c. h. föld	6	"	
38	"	5445 1600 c. h. föld	21	"	
39	"	265 1600 c. h. ház telek, 1157 1600 c. h. f. 925 1600 c. h. mezei legelő	9	"	
40	"	5243 1600 c. h. rét	32	"	
41	"	20551 1600 c. h. föld, 16748 1600 c. h. rét	140	január 1. juli 1.	
42	"	3841 1600 c. h. föld, 31322 1600 c. h. rét	26	január 1.	
43	"	5833 1600 c. h. föld 71197 1600 c. h. rét	30	"	
44	Vámos-falva	6671 1600 c. h. rét	40	"	
45	"	Privát malomjog, ház, 2 c. h. föld és réttel	200	14 évenként előre	
46	"	12890 1600 c. hold föld	30	január 1.	
47	Dobrocs	160 c. hold-erdei-legelő	55	január 1. juli 1.	
48	Lónyabánya	74 c. h. föld, 4 c. h. rét, 9 c. h. mezei legelő	380	"	
49	Kotman Lehota	42 c. h. föld	120	"	
50	"	Privát malomjog és ház	150	14 évenként előre	
51	"	2 c. hold mezei legelő	8	január 1.	
52	Udornya	6 c. hold föld	15	"	
53	Tamasi	Közös malomjog és ház	427	január 1. juli 1.	Szeptember 27.
54	Turicska	Privát malomjog és ház	85	14 évenként előre	Divénbe tisztí lakba.
55	Málnapatak	4 deszka metsző telek	17	január 1.	
56	Madaeska	Közös malomjog épület nélkül	120	14 évenként előre	
57	Felső-Tiszovnik	1000 c. hold mezei 500 c. hold erdei legelő	820	január 1. juli 1.	
58	Óhuta	Madaeska, Abelova (Osztrocskai tag 41073 1600 c. h. föld, 20556 1600 c. h. rét, 69419 1600 c. h. mezei, 561412 1600 c. h. erdei legelő	650	"	
59	Buda-Lehota	Régi, új és Kis malom joga	45	január 1.	
60	"	1261305 1600 c. h. mezei legelő	165	január 1. juli 1.	
61	"	16 61 1600 c. h. mezei legelő	18	január 1.	

Az árverés a kitűzött napokon reggeli 8 órakor veendő kezdetű. Árvezetni kívánók kötelesek a kikiáltási ár felét vagy esetleg az egészet bánat pénzül letenni, s azt az árverés befejezte után az egy évi bérösszeg felére, vagy esetleg egész évre kiegészítve kamat nélkül az uradalomnál hagyni. Egyéb árverési feltételek a felügyelői hivatalnál előzetesen és az árverés napján a helyszínén meg tudhatók. Írásbeli zárt ajánlatok is elfogadtnak az uradalom zsályi felügyelőségénél az árverés nagyjáig, vagy az árverés napján a helyszínén.

Kelt Zsélyben, 1889. évi augusztus hó 19-én.

A divényi senioralis uradalmi felügyelőség.

106.3 - 847. tkv1 sz.

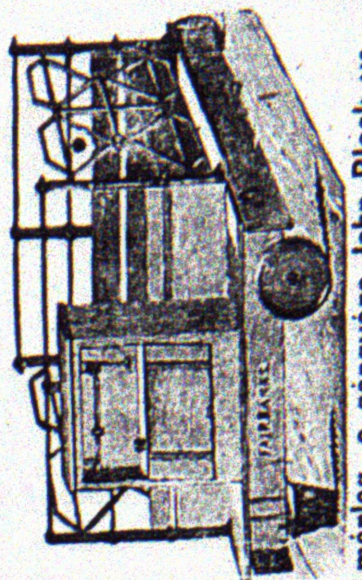
Árverési hirdetményi kivonat.

A szécsényi kir. jbiroság mint első hatóság közli, hogy a m. kir. kincstár végrehajtásának, Szatmari (herczek) János végrehajtás szándék elleni 21 fti 1 kr. takarékoskodás és jár iránti végrehajtási ügyében a szécsényi kir. jbiroság területén lévő Luczin községben fekvő a Luczin 57. sz. lőkben A. 1. 1-18. soroz. a jegyzett ingatlanok 1/2 részére az árverést 413 forintban megállapított kiáltási árral elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1889 évi október hó 15-ik napján d. e. 10 órákor Luczin községben megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiáltási áron alól is eladotni fognak.

Arvereziműködőtorók tartoznak az ingatlanok becsrá-
nak 5%-óját képezőben, vagy a 1881 LX törvényezik 42
§-ban jelölt Árfolyamalmi számítót éssz 1881 évi november hó
1-én 3131 sz. a Kelt igazságügyminisiteri rendelet 8 §-ban je-
lölt oradokozás értékpapíron a kiküldött közlése letenné, avagy
az 1881 LXI T. ez 179. §-a értelmében a háatpénznek a hira-
ságnál elöljáró elhárítástól kiállított szabályszerű elismervényt
átvizsgáltatni.

Kelt Szegényben a kir jórság mint telekhányvi ható-
ságnál 1889, évi május hó 3-dik napján

Nyomatott a kiadótulajdonos Kék Lászlónál B. Gyarmaton 1989.

PARBANKS-MERLECK

ez egész világon a legtökéletesebbnek elismert mérleg-szerkezetek

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek számos rendszertől rendkívül erőteljes és teljeskörűek voltak ellátva.

Tartósság, pontoság és könnyű kezelésként forga az összes vizsgálatokon első díjat nyert legkitaabb mérlegek.

A juttatás arakban — melyek sulyokkal szamlott tizedes mérlegek általán más magasabbak — a hitelesítés, csomagolás és vandra való feladás költségét befoglaltatnak. Garanciai szerződés és ezek mérlegeink, valamint ma:hammérlegeink a legkedveltebb mérlegcserékhez.

Gyártásunk állami felügyelet alatt áll.
Czím: Osztrák-magyar Fairbanks-társaság
zérigazgató

K. BUDAPEST, Andrásy út 12.
Arjegyzékkel és felvilágosítással szolgál a központi iroda. Gyár: 1

Örökeladási hirdetmény.

Az esztergomi méltóságos főkapitán
hisztisége részéről közli: természet, miszerint:

1) a felső-szatóki koresma	•	•	340 frt,
2) az inámi koresma	•	•	320 frt,
3) az ipoly-nyéki koresma	•	•	800 frt, végül
4) a hrussói koresma	•	•	300 frt

Az ajánlatok mellett eladatik. Az ajánlatok, zárt ajánlatok mellett eladatik. Az ajánlatok, zárt ajánlatok mellett eladatik. Az ajánlatok, zárt ajánlatok mellett eladatik.

gusztus hó 22-én
BORÓCZY ERNŐ,
nével tiszt.

grad. tint.

Kökényesi közbirtokosság tulajdonát képező koresmaépület, molnár lakház és földek, f. évi szeptember hó 13-án d. u. 3 órakor önkéntes nyilvános árverésre bocsáttatnak. A föltételek megtudhatók Kökényesen

Dessauky Ödönöl,
közb. megbatalmazott.

1072 - 889. tkvi. 82.

Arveresi hirdetményi kivonat.

A szécsényi kir. járáság, miut telekkönyvi hatóság köré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtának, Bádi István végrehajtást szenvedő elleni 42 frt 39 kr tökélovetelés és járulék iranti végrehajtási ügyében a szécsényi kir. járásbírósg területről, Felfalu községben lévő a felfalusi 8 sz. tükében A 1-14. soroz. a jegezett ingatlanok¹ 1. részére 311 frt és a 1. soroz. alattinak¹ 1. részére 100 frt kikialtási árban az arveret elrendelte s hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi október hó 17-ik napján d. e. 10 órakor Felfalu községében megadandó nyilvános arverésen a megállapított kikialtási áron alól eladatul fognak.

Arzerveint szándékozik tartoznak az ingatlanok beszá-
mázása, kétségbe eszik az 1891. I. X. t. cz. 42 §-ában jelölt
táblával sz. érintett vagy az 1891. évi november hó 1-én 3441 sz.
úti községi igazgatási miniszteri rendelet 8. §-ban kijelölt adó-
csés érté. papírral a. kiküldött kéresek. letessék, avagy az 1891.
A. t. cz. 104 §-a értelmében a hatáptenznek a bíróságnál elő-
ző elhelyezéséről kiadott szabályszerű elismervény átsszolgá-
tandó.

Kelt Szecsényben, 1889 évi május hó 10-ik napján.

Új villamos hasonszenvi
csillagszerek.

(Electro Homöopathisch), hozzá való utasítások magyar, német és francia nyelven Sauter A. Genfi (Sveicz) hasonszenvi központi gyógytárából. *Korona-szappan, arcszeplő kenőcs, hölgypor, mosdó vizek és szepülő teleni szerek, fogporok, fog-pasták, a hajhullás ellen kitünő hajszesz, a haj ápolására különféle olajok és kenőcsök, farszepek, szőrvizek, mindenféle illatazterek.* Bel- és külföldi gyógyberkek, friss lőtlenő ásványvizek és ezeknek forrásterménei, fertőtlenítő anyagok stb. Kaphatók **Kanitz Ödön** magyar kiróhához **olmzett gyógszerárában B.-Gyarmat.**